

L'an 2119 in terra rumauntscha – la festa

Eau am sdsd cun üna fam naira, vegn giò cul ascensur in mia chadafö da marmel ed evr il *Multifreezer*. A sun cuaint be auncha powerstics alvs, quels nu'm gustan però uschè bain scu'ls oters. Eau scling, a s'oda la melodia da l'*Eroica* da Beethoven, mieu cumponist predilet e mieu servitur Gian, chi vess vairamaing nom James, riva be spüfs in chadafö. Eau al cumand dad ir al supermarcho a cumprer novs powerstics, da tuottas sorts, be na quists alvs disgustus. Eau tuorn cul ascensur in mia stauza da durmir e guard our da fnestra cun vista fenomenela süls tets da S-chuoz. S-chuoz – üna part da noss S-chuozigners nu saun que niauncha pü – d'eira üna vouta duos vschinaunchas separedas ed autonomas, aunz cha las duos vschinaunchas Zuoz e S-chanf sun creschidas insembel e cha s'ho decis da funder il Signuredi S-chuoz. S-chuoz es hoz il center da la Rumantschia ed ho precis 37'894 abitants. Que savains uschè precis, grazcha ad ün computer fantastic chi quinta tuot las naschentschas e tuot ils mortoris.

Mincha abitant es oblio d'imprender rumauntsch, uschè prevezza que nossa constituziun signurila.

Our da fnestra guard eau vi vers il sgrattatschêl cotschen da la Lia Rumantscha e vez cu cha fraunchan no il nouv placatun d'or da la Lia Rumantscha, ad haun darcho miss no il logo vegl culla clef d'or e l'R . A nus Rumauntschs nun es que ieu adüna uschè bain scu hoz! Bod cha füssans ieus a giperi. La Lia Rumantscha d'eira avaunt 40 ans bod chüzza scu ün pluogl e'ls respunsabels vaivan pondero seriusamaing da serrer la butia.

Ün donatur ho però surdo a la Lia Rumantscha ün schec da passa 50 milliuns francs e be grazcha a quista persuna ho nossa bella lingua dals babuns survivieu. Uschè s'ho pudieu mantgnair il rumauntsch e culla nouva ledscha da nos

Signuredi al sgürer pel futur. A S-chuoz discuorran tuots il rumauntsch puter, noss'única lingua ufficiela. A scoula haune auncha singulas lecziuns da tudas-ch e d'inglais.

Ma listess essans nus Rumauntschs aunch'adüna ün'islina í'l mer da las linguas grandas. Dals S-chuozigners vain dit cha minchün saja fich talento per tuot las linguas. S'inclegia, il rumauntsch d'eira e saro eir in avegnir la clef per tuot las linguas. Que es eir il motiv cha la Lia Rumantscha ho darcho reintrodüt il signet da la clef cul R.

Per da quels cul chül indoro e la buorsa cun marenghins es que modern ed en vogue da fer vacanzas a S-chuoz e da frequenter ün cuors da la lingua rumauntscha. Que es il motiv cha divers benestants in tuot las parts dal muond saun discuorrer rumauntsch. Uschè es que eir cun mieu bun amih Alsubdahar Mumbarrosi da la Saudiarabia. El vain minch'an per duos mais cò a S-chuoz e baderla rumauntsch scu ün s-chet Puter.

Nus essans l'única cited in Svizra, inua cha que do be auncha scoulas rumauntschas. Tuot nossas 36 scoulas primaras e scoulas da s-chelin ot instrueschan la granda part dals rams per rumauntsch. In tuot las otras vschinaunchas dal Grischun haune daspö decennis scoulas bilinguas, tudas-chas u taliaunas, perfin inglaisas.

In ün pêr dis es dimena la granda festa da 200 ans da la Lia Rumantscha. Cler, il büdschet es considerabel, a drouvan s-chars set milliuns per üna festa uschè pompusa scu planiseda. Eau sun cuntaint ch'eau sun auncha uschè bain in chamma e d'he la furtüna da pudair passerter eir auncha quista festuna da la Lia Rumantscha. Avaunt 100 ans d'he eau nempe pudieu passerter la festa da 100 ans da la Lia. Eau d'eira lo auncha ün giuvnot da 15 ans e fascino da tuot las activiteds spüertas.

Prelecziuns, preschantaziuns, premiaziuns, bgers referats zuond infurmativs, bgera glied fich interessanta e l'act festiv cun chaunt cumünaivel e bal es sto inschmanchabel. Quista festa vaivane organiso illa vschinauncha da Zuoz da quella vouta.

E la festa da 200 ans dess gnir almain da tuot listess pompusa e grandiusa!

Daspö eivnas vainsa ün vaira fatschögn cò a S-chuoz, tuots sun be preparativs per la festa cun düreda da tschinch eivnas per 200 ans Lia Rumantscha.

Grazcha al donatur es que pussibel.

Gian picha ed aintra cun mieus powerstics. Eau pigl ün dals cotschens e giöd l'aroma da frejas. Eau d'he guadagno raps a l'ingrossa e que infra poch temp. Cun mia invenziun e la vendita dals powerstics d'heja chatto l'America! Quists bastunets da vitamins sun ecologics e bunmarchos, nu daun rüzcha e sun extrem nudritivs e sauns. Causa cha nu cuosta uschè bger, as paun eir ils povers praster quist past – faminas nu do que daspö ans na pü.

Mieu sgrattatschêl es auncha pü pompus cu il chesamaint la Lia Rumantscha.

Finelmaing vezzi cu cha vegnan cun ün grü electric cun sü il monumaint merito e'l mettan in pè. Ad es üna statua da bellezza - in onur dal donatur.

Eau cumainz a surrir.

Mieu cho marcant, mieu nes aquilin, mieu corp, tuot our da marmel, immez la piazza cumünela traunter la chesa da la Lia e mieu palazi.

Il S-chuoziener, Flurin Bott, avrigl 2019